

Pán žalúzií alebo Ako ovládať tieniacu techniku

Bez vhodného tienenia to jednoducho nebude ono ani v dome, ani v byte. Objektívne sa napríklad pri teplotách nad 25 °C zníži náš výkon, nedokážeme sa sústrediť a cítime sa nepohodlne a unavení. A ani spánok nie je osviežujúci, ak nás budí svetlo či hluk. Motoricky ovládaná tieniaca technika pritom nielen zabezpečí príjemné podmienky v miestnosti, ale dokáže to pri našom úplnom pohodlí.

Tieniaca technika s manuálnym ovládaním je síce lacnejšou, ale aj podstatne prácnejšou a namáhavejšou alternatívou, najmä ak ide o väčšie zasklené plochy. V rannom zhone tak zvyčajne nestihneme nastaviť rolety či žalúzie do optimálnej polohy, cez deň potom buď nezostáva čas, alebo sa vám len nechce s nimi manipulovať, takže tieniaca technika nakoniec ostáva nevyužitá. Zanedbateľný nie je ani fakt, že nerovnomerné pôsobenie sily pri ručnom ovládaní býva príčinou porúch ovládacieho mechanizmu. Naproti tomu, motorické ovládanie je podstatne komfortnejšie. Tienenie sa dá ovládať centrálnou, po skupinách či automatikou, čo prináša nielen pohodlie, ale aj zníženie nákladov na chladenie aj vykurovanie, a tiež zvýšenie bezpečnosti. Ovládanie pohonov tieniacej techniky pritom možno rozdeliť do dvoch základných skupín: káblové a diaľkové bezdrôtové.

VÝHODY MOTORICKÉHO OVLÁDANIA

- + odstraňuje fyzickú námahu pri ovládaní tieniacej techniky a výrazne tak zvyšuje komfort obsluhy,
- + umožňuje centrálnu a skupinovú ovládanie,
- + umožňuje automatizované ovládanie tieniacej techniky, tým prispieva k úsporám energie a vyššej bezpečnosti domu,
- + vďaka rovnomernému chodu tienenia sa znižuje namáhanie prevodového mechanizmu a predlži sa jeho životnosť.

Vďaka vhodnému
ovládaniu tieniacej
techniky dosiahnete vyššie
pohodlie, bezpečie aj
úspory energie.

O tom, ako sa budú žalúzie či rolety ovládať, by ste sa mali rozhodnúť už pri ich kúpe.

Káblové ovládanie

Pri tomto type ovládania sú ovládač a pohon navzájom spojené káblom a ovládač je vždy umiestnený na stene. Možno tak ovládať ako jediné tienidlo, tak aj celú skupinu. Ak sa použije centrálny riadiaci systém na viac tienidiel, jednotlivé lokálne ovládače sa prepoja tak, aby sa dali zadávať povely centrálné – či už manuálne, z centrálného ovládača, alebo automaticky cez centrálnu spínaciu hodinu, slnečnú či veternú automatiku a podobne.

K dispozícii je samostatné lokálne ovládanie (každé tienidlo má vlastný ovládač), buď v podobe klasického, alebo komfortnejšieho elektronického spínača. Podľa spôsobu zapojenia ich potom môžete ovládať jednotlivito aj po skupinách. Druhou možnosťou je takzvané zbernicové riadenie, pri ktorom každý pohon ovláda samostatná riadiaca jednotka. To umožňuje skupinové riadenie, aj riadenie jednotlivých pohonov v skupine, prípadne zvolenie takzvanej užívateľskej polohy. Dovoľuje tiež členenie tieniacich systémov do podskupín, vtedy sa dajú zvlášť ovládať napríklad jednotlivé podlažia či miestnosti. Systém reaguje na rôzne typy povelov – zadané na ovládači, centrálnu prevádzkovú (či už zadané

Pomocou nástenného ovládača môžete ovládať jednotlivé žalúzie.

ODBORNÍK RADÍ

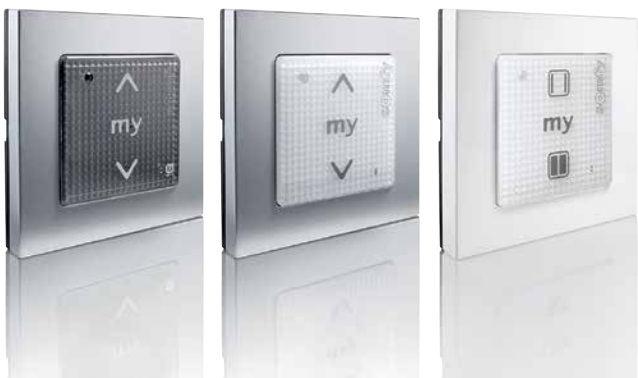
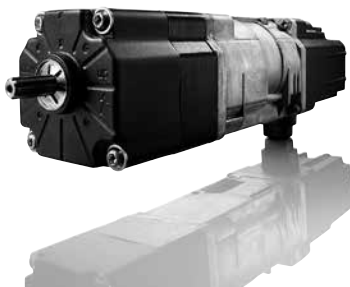
Andrea Kúdelová,
K-system s. r. o.,
www.ksystem.sk

Zbernicové riadenie nie je riešením iba pri vonkajších žalúziách. Umožňuje ich ovládať centrálnu, po skupinách aj každú samostatne a za istých podmienok sa dá prepojiť aj so systémom elektronického zabezpečenia domu – pri spustení alarmu sa žalúzie stiahnu, pri odblokovaní vytiahnu. Výhodou je, že riadiace zbernice pracujú s bezpečným napätím asi do 30 V, nevýhodou sú obmedzené možnosti rozšírenia či zmeny systému pre dodatočnú kabeláž, inteligentné inštalácie však ponúkajú aj iné možnosti. Aj keď pri cenovom porovnaní vychádza tento systém asi o 10 % lacnejšie než bezdrôtové diaľkové ovládanie, je potrebné vziať do úvahy, že v tejto sume nie je zahrnutá cena materiálu a prác spojených s elektroinštaláciou. V konečnom dôsledku tak sú vstupné náklady pri oboch systémoch takmer rovnaké.

ručne, alebo napríklad slnečnou automatikou) a centrálnu povely s prioritou (napríklad pri silnom vetre). Automaticky pritom berie do úvahy prioritu povelov, aby nedošlo k ich neželanému ovplyvňovaniu.

K dispozícii je tiež viacero riešení vzhľadu. Kompaktná riadiaca jednotka zabudovaná do steny môže mať ovládacie tlačidlá na čelnom paneli, inou možnosťou je riadiaca jednotka určená na skrytú montáž, ku ktorej sa pripojí ľubovoľný spínač tienidla.

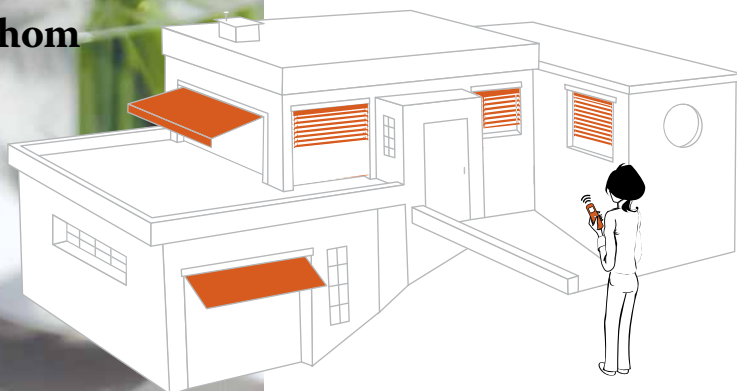
Motorický pohon vám ušetrí námahu a chráni tienenie pred poškodením

Pri káblovom ovládaní

je elektronický spínač pripojený na jednofázový prívod 230 V/50 Hz, alebo 24 VDC. Pri stlačení tlačidla na ovládači zabezpečí zopnutie napätia tak, aby sa tienenie pohybovalo príslušným smerom.

pod povrhom

Diaľkový ovládač

Telis 16 RTS Somfy má 16 kanálov na ovládanie jednotlivých zariadení alebo ich skupín. Prvky tieniacej techniky sa dajú individuálne pomenovávať a graficky znázorniť priradením ikony, k dispozícii sú povely HORE, DOLE a STOP, a tiež medzipoloha „my“.

Slnčný a tepelný senzor

Thermosunis Indoor Wirefree RTS sa pomocou „prísavky“ umiestni na sklo. Slnčná automatika môže byť zapnutá buď samostatne, alebo v kombinácii s tepelnou automatikou.

Ak je teplota v okolí senzora

nižšia než nastavená, slnečná automatika sa vypne, ak je vyššia, zapne sa. Keď pri slnečnom počasí intenzita žiarenia prekročí nastavenú hodnotu počas 5 minút, zídu žalúzie alebo rolety do polohy nad senzorom, aby ho netienili. Ak je intenzita osvetlenia pri zamračenom počasí nižšia ako nastavená počas 30 minút, tienenie sa vytiahne do koncovej polohy.

Bezdrôtový fasádny **veterný senzor** Eolis WireFree io vyšle pri prekročení nastavenej hodnoty rýchlosti vetra žalúziám alebo markízam signál na chod do koncovej hornej polohy. Napájajú ho dve tzv. tužkové baterky typu AA.

Pomocou diaľkového ovládača

môžete z ktoréhokoľvek miesta v dome manipulovať s vonkajšími žalúziami alebo roletami, garážovou bránou, vjazdovou bránou, markízou či osvetlením.

Pri diaľkovom ovládaní je potrebné brať do úvahy veľkosť domu a stavebný materiál – štandardný dosah je 200 m vo voľnom priestore a 20 m v budove (vrátane dvoch priečok), v moderných oceľobetónových stavbách však môže byť dosah ovládača nižší.

Bezdrôtové diaľkové ovládanie

V tomto prípade je tieniaca technika ovládaná pomocou rádiových povelov vysielaných z diaľkového ovládača do prijímača. Výhodou je inštalácia s minimálnymi nárokmi na kabeláž, ktorá sa pri použití pohonov so vstavaným prijímačom obmedzuje iba na prívod 230 V k jednotlivým pohonom. Prednosti tohto riešenia teda oceníte najmä pri rekonštrukcii alebo pri dodatočnom doplnení tieniacej techniky v staršom dome, keď sa chcete vyhnúť vysekávaniu drážok do omietky. Pri systéme bezdrôtového ovládania sa navyše dá ľahko zmeniť existujúca konfigurácia, prípadne ju môžete rozšíriť o ďalšie prvky. Tento systém môže slúžiť na ovládanie jedného, ale aj niekoľkých nezávislých zariadení tieniacej techniky. Môže však tiež prevziať funkciu centrálného riadiaceho systému pre celý dom (riadiť jednotlivé zariadenia pomocou automatických povelov od časovej, slnečnej či veternej automatiky) a zároveň vám dáva možnosť zadávať povely manuálne na lokálnej aj centrálnej úrovni. Signál každého diaľkového ovládača, prípadne každý kanál pri viackanálových ovládačoch, je pritom chránený jedinečným kódom, čím sa vylučuje reakcia zariadenia na povely cudzích ovládačov.

Automatické riadenie

Centralizovaný riadiaci systém neustále pomocou senzorov (slnečné, veterné, teplotné, dažďové) sleduje poveternostné podmienky a podľa aktuálnej situácie nastavuje motorom poháňané prvky tieniacej techniky do optimálnej polohy. Napríklad, keď intenzita slnečného svitu prekročí nastavenú hranicu, slnečná automatika vydá povel na čiastočné alebo úplné zatiahnutie. Tým sa veľmi účinne zabráni nežiaducemu

ODBORNÍK RADÍ

Andrea Kúdelová,
K-system s. r. o.,
www.ksystem.sk

Výhodou bezdrôtového diaľkového ovládania sú nižšie náklady na kabeláž a jednoduchá, rýchla a čistá inštalácia. Najjednoduchšia elektroinštalácia je pritom spojená s najvyšším komfortom ovládania. Veľkou prednosťou je najmä vysoká flexibilita – kedykoľvek je možné systém rozšíriť alebo zmeniť jeho konfiguráciu (nastavenie chodu), prípadne zmeniť umiestnenie ovládača. Za určitých podmienok sa dá prepojiť aj s elektronickým zabezpečením budovy. V rodinných domoch a bytoch je tento systém najviac žiadaný práve pre možnosť dodatočného rozšírenia bez nutnosti sekania a ťahania ďalších káblov.

Na trhu je tiež široký výber systémov inteligentného riadenia domu, ktoré umožňujú ovládať nielen tieniacu techniku, ale aj svetlá, vykurovanie, spotrebiče, brány atď., a to aj prostredníctvom smartfónu, tabletu alebo PC. V takom prípade však nezabudnite na túto skutočnosť vopred upozorniť dodávateľa tieniacej techniky, ktorý musí k pohonom zabudovať prijímače kompatibilné s konkrétnym ovládacím systémom. Cena týchto ovládacích systémov je podstatne vyššia, keďže sú náročnejšie na technickú podporu a softvér, ich výhodou je však veľké množstvo možných pripojených jednotiek a najvyšší možný komfort.

Automaticky riadená protislnečná ochrana prispieva k zníženiu spotreby energie nielen v lete, ale aj v zime.

prehrievaniu interiéru. V zime zas funkcia „udržiavania tepla“ zabezpečí, aby sa pri zotmení žalúzie či rolety stiahli, čím sa zlepší tepelná izolácia okna a znížia sa tepelné straty. Naopak, za slnečného zimného dňa funkcia „vyhrievanie slnkom“ vytiahne tienenie a umožní využiť solárnu energiu na ohrev interiéru. Obe funkcie prinášajú obyvateľom domu nielen tepelnú pohodu po celý rok, ale aj zníženie nárokov na chladenie a vykurovanie. Prednosťou automatického systému je tiež jednoduchá obsluha. Displej ovládača nepretržite podáva informácie o stave systému a počasia – rýchlosti vetra, daždi, slnečnej intenzite a teplote v interiéri – a pomocou ponuky zobrazenej na displeji sa dá systém ľahko naprogramovať podľa individuálnych požiadaviek.

